

BIBLIOTEKET

Dövtumskolan, Örebro.

MANILLA DÖVSTUMSKOLA

REDOGÖRELSE FÖR LÄSÅRET 1929—1930

AV

E. JUNGNER,

SKOLANS FÖRESTÅNDARE.

DÖVSTUMPRÄSTENS ÄMBETSBERÄTTELSE

FÖR TIDEN 1 MAJ 1929—30 APRIL 1930.

Styrelsen för första dövtumskoldistriktet.

Valde av Stadsfullmäktige i Stockholm:

Ledamöter: J. O. RAMSTEDT, f. d. Överståthållare m. m.,
Ordförande (1927—1930).

J. G. SÖDERLIND, Jur. Kand., Byråchef m. m.,
v. Ordförande, Kassadirektör (1927—1930).

A. WASSBERG, f. d. Överlärare m. m. (1929—
1932).

O. H. ALMSTRÖM, Disponent m. m. (1929—
1932).

V. E. EK, Ombudsman (—1930).

Suppleanter: Greve J. G. LAGERBJELKE, Byråchef m. m.
(1927—1930).

J. BJÖRLING, Folkskollärare (1927—1930).

J. A. A. SON FORSSELL, Exp.-förare (1929—1932).

C. R. NILSSON, Hamnarbetare (—1930).

S. AHLÉN, Kommunalarbetare (1929—1932).

Valde av Stockholms läns Landsting:

Ledamöter: K. J. SÖDERBERG, Riksdagsman (1929—1932).

K. G. TH. BORELL, Statsråd m. m. (1929—
1932).

Suppleanter: JOHAN ENBERG, Kopparslagare (1929—1932).

J. JANSSON, Lantbrukare (1929—1932).

Valde av Södermanlands läns Landsting:

Ledamöter: C. W. T. VON ECKERMANN, Överstekammarjunkare
m. m. (1929—1932).

A. J. BÄRG, Riksdagsman (1927—1930).

Suppleanter: O. V. STRUTZ, Överbanmästare (1927—1930).

W. ZETTERSTEDT, Prost m. m. (1929—1932).

Valde av Västmanlands läns Landsting:

Ledamot: J. A. LUNDBORG, Grosshandlare m. m. (1929—1932).

Suppleant: C. G. UGGLA, Häradshövding m. m. (1927—1930).

Valde av Östergötlands läns Landsting:

Ledamöter: A. J. STERNE, Kommunalborgmästare (1929—1932).

ISRAEL LAGERFELT, Friherre m. m. (1929—1932).

Suppleanter: AXEL TRÄFF, Fabrikör (1927—1930).

I. GEZELIUS, Rektor m. m. (—1932).

Valde av Stadsfullmäktige i Norrköping:

Ledamot: J. BAGER-SJÖGREN, Fil. Dr., Folkskoleinspektör m. m., *Skolans Inspektör* (1927—1930).

Suppleant: W. JÖRGENSEN, Kamrerare (1929—1932).

Valde av Gotlands läns Landsting:

Ledamot: P. TH. GARDELL, Lantbrukare m. m. (1927—1930).

Suppleant: GUSTAF SVEDMAN, Riksdagsman (1927—1930).

Sekreterare och Kamrerare:

K. E. Holmström, Notarie i Kungl. Domänstyrelsen.

Adress: Högalidsgatan 30.

1. Lärotiden.

Höstterminen tog sin början den 16 augusti och slutade den 19 december, vilken dag förhör med lärjungarna anställdes inför skolans styrelse. Vårterminen åter började den 10 januari och avslutas med offentlig examen den 5 juni. Läsåret har således utgjort 39 veckor.

Under läsåret har undervisningen varit inställd: den 7 oktober, den 6 november, den 3 mars, den 12 april 3 timmar, vid påsken en vecka, den 24 april 3 timmar samt den 1 maj.

Den dagliga undervisningstiden i bokliga ämnen har varit: gemensam morgonbön i kyrkan kl. 8—8,10; lektioner kl. 8,10—8,55; 9,10—9,55; 11,30—12,15; 12,30—1,15; 1,30—2,15.

Gymnastikövningar hava hållits av gymnastikdirektören Rut Lindell *med de större gossarna* tisdagar och torsdagar kl. 10,35—11,15, onsdagar och lördagar kl. 9,50—10,30; *med de större flickorna* måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar kl. 10,35—11,15 samt av läraren R. Lövgren *med de mindre lärjungarna* (gossar och flickor tillsammans) måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar kl. 9,50—10,30.

I skomakare-, skräddare- och snickareverkstäderna samt i syskolan hava de större lärjungarna varit sysselsatta kl. 3,30—5,30 alla vardagseftermiddagar utom lördagar. Samma tider hava de flesta lärjungarna i intagningsklassen sysselsatts med kindergartnarbete. Flickorna i högsta klassen hava erhållit undervisning i matlagning en dag i veckan kl. 1,20—6,30 e. m. Därvid hava de varit uppdelade på två grupper, varje grupp undervisad på onsdag eller lördag. Under hösten och våren hava lärjungarna i högsta klassen jämväl fått deltaga i trädgårdsarbete.

Sön- och helgdagar kl. 9 f. m. hava lärjungarna, med undantag av de mindre, varit samlade i sina lärorum, där barnens lärare hållit en andaktsstund, som räckt omkring ¹/₂

timme. Dessutom hava lärjungarna i de översta klasserna varit samlade i skolans kyrksal, där en andaktsstund kl. 11,15 hållits för talklasserna av läraren Hellmer samt för skriv- och teckenklasserna strax efter kl. 12 av läraren Hanson, och har varje sådan andaktsstund räckt $\frac{3}{4}$ timme. Gudstjänst har dessutom hållits i kyrksalen av pastorn S. G. Svenfors 18 sönd. efter Trefaldighetssöndagen, 1 sönd. i Advent, Marie Bebedelsedag och 4 sönd. efter Påsk, av hovpredikanten Eskil Andrä den 15 november och av kyrkoherden Valds Bengtsson i samband med fröken Sigrid Eriksons jordfästning den 24 april.

2. Lärjungarnas antal, fördelning vid undervisningen, begävnig samt ålder.

Antalet kvarvarande lärjungar från föregående läsår utgjorde vid innevarande läsårs början 95, av vilka 26 tillhörde Stockholms stad, 20 Stockholms län, 11 Södermanlands län, 6 Västmanlands län, 21 Östergötlands läns landstingsområde, 5 Norrköpings stad samt 6 Gotlands län.

Till innevarande läsår hava 35 nya lärjungar intagits, nämligen: från *Stockholms stad*: Innocent Cederlöv från Oscars församling, Yngve Leopold Edvall från S:t Görans församling, Irma Margareta Nordvall från Katarina församling, Gunvor Ingegärd Jonsson och Bernt Gustav Lennart Kärrbom, båda från Brännkyrka församling, samt Sven Hilding Halvarsson från Kungsholms församling; från *Stockholms län*: Gunnar Mårtensson från Södertälje stadsförsamling; från *Södermanlands län*: Karl Gustav Arne Andersson från Fogdö, Rut Hillevi Andersson från Floda, Laura Brita Maria Pettersson från Gryts församling, Ingegärd Elisabet Pettersson från Dunkers församling och Henry Gustav Emanuel Larsson från Kjula församling; från *Västmanlands län*: Arne Ingemar Kumlin från Sala, Olof Leonard Pettersson från Sura församling, Brita Eugenia Blomquist

från Kumla, Karl Ingvald Vall från Kärrbo och Anders Gustav Sehman från Norrby församling; från *Östergötlands län*: Karin Lilly Johansson från Ekeby, Rut Ingrid Ahl från Åsbo, Nils Weine Hellberg från Linköpings domkyrkoförsamling, Einar Mauritz Andersson från S:t Lars församling, Brita Ingegärd Persson från Väderstad, Gunborg Fridberg Persson från Allhelgona församling, Elof Hugosson från Rök och Sten Konrad Johansson från Vists församling; från *Gotlands län*: Knut Olof Arvid Gardell från Lokrume, Karl Johan Torsten Persson från Grötlingbo, Rut Inez Ingegärd Karlsson från Linde och Mandis Rut Karin Pettersson från Roma församling.

Under höstterminens lopp intogs ytterligare Rut Inga Birgit Nilsson från Sofia församling i Stockholm, Edit Maria Hallin från Össeby-Garn i Stockholms län och Nils Tage Andersson från Dunkers församling i Södermanlands län samt vid början av vårterminen Elsa Linnéa Öberg från Sofia församling och Astrid Margareta Andersson från Storkyrkoförsamlingen, båda i Stockholm.

Däremot utskrevos vid höstterminens början Karl Bertil Grönqvist från Hedvig Eleonora församling och Bror Arne Eriksson från Brännkyrka församling, Stockholm, båda såsom obildbara, samt vid vårterminens början Sten Adolf Hullberg från Södertälje för undervisning i hemmet.

Antalet lärjungar har alltså varit 127, därav 75 gossar och 52 flickor. Fördelade på de särskilda kommunalenheter i distriktet tillhöra av de vid läsårets slut kvarvarande lärjungarna 33 Stockholms stad, 21 Stockholms län, 17 Södermanlands län, 11 Västmanlands län, 29 Östergötlands läns landstingsområde, 5 Norrköpings stad samt 10 Gotlands län.

I likhet med vad förut varit fallet, hava lärjungarna vid undervisningen varit fördelade på tre skilda linjer: *tallinjen*, *skrivlinjen* och *teckenlinjen*. Undervisningen å de tvänne förstnämnda linjerna, tal- och skrivlinjerna, har samma huvuduppgift: att lära de dövtumma förstå och använda vårt vanliga språk i enkel form, på tallinjen både det talade och skrivna ordet, på skrivlinjen endast det skrivna. Å teckenlinjen, dit

endast de svagast begåvade hänvisas, läres den dövstumme att meddela sig förnämligast med åtbörder. Intagningsklassen, som är ett-årig, har till uppgift att utröna, vilken av de nämnda trenne linjerna som bäst lämpar sig för varje nyintaget barns begåvning och anlag. Å tallinjen hava undervisats 86 barn, å skrivlinjen 3, å teckenlinjen 7 samt i intagningsklassen 31.

Tallinjens lärjungar hava varit fördelade på 3 klasser, var och en delad i 3 avdelningar; skrivlinjens lärjungar hava tillhört 1 klass; teckenlinjen har varit delad på 2 klasser, den ena samundervisad med skrivklassen; intagningsklassen har varit uppdelad på 3 avdelningar.

Enär lärokursen är åttaårig men nya elever intagas endast vartannat år, få klasserna olika ordningsnummer olika år. År då nya elever intagas, nämnas de intagningsklassen (= första klassen), 3:dje, 5:te och 7:de klasserna; det följande året nämnas de åter 2:dra, 4:de, 6:te och 8:de klasserna. Innevarande läsår, då nya elever intagits, finnes alltså ingen 2:dra, 4:de, 6:te eller 8:de klass.

Lärjungarnas antal och medelålder (denna beräknad vid läsårets början) i de särskilda klasserna hava varit:

i intagningsklassen:

i klass A	13 lärjungar;	medelåldern	7,70 år,
i » B	10 » » »	8,25 »	
i » C	8 » » »	8,11 »	

å tallinjen:

i 3 klassen A	12 lärjungar;	medelåldern	10,18 år,
i 3 » B	10 » » »	10,30 »	
i 3 » C	8 » » »	10,00 »	
i 5 » A	12 » » »	12,30 »	
i 5 » B	10 » » »	12,30 »	
i 5 » C	6 » » »	11,95 »	
i 7 » A	11 » » »	14,70 »	
i 7 » B	10 » » »	14,70 »	
i 7 » C	7 » » »	14,73 »	

å skrivlinjen:

i 7 klassen 3 lärjungar; medelåldern 14,58 år,

å teckenlinjen:

i 5 klassen 2 lärjungar; medelåldern 12,25 år,
i 3 » 5 » » 9,76 »

Den intellektuella begåvningen hos skolans nuvarande 126 lärjungar är följande:

25 lärjungar (19,84 procent) äro *gott* begåvade;
55 » (43,65 » » » *medelgott* begåvade;
39 » (30,95 » » » *svagt* begåvade;
7 » (5,56 » » » *sinnesslöa*.

Fördelad på de olika linjerna visar sig lärjungarnas begåvning vara följande:

Av *intagningsklassens* 31 lärjungar äro:

5 (16,13 procent) *gott* begåvade;
16 (51,61 » » » *medelgott* begåvade;
9 (29,03 » » » *svagt* begåvade;
1 (3,23 » » » *sinnesslöa*.

Av *tallinjens* 85 lärjungar äro 20 (23,53 proc.) *gott* begåvade;
» » » » 39 (45,88 » » » *medelgott* begåvade;
» » » » 26 (30,59 » » » *svagt* begåvade.

Av *skrivlinjens* 3 lärjungar äro 3 (100 proc.) *svagt* begåvade.

Av *teckenlinjens* 7 » » 1 (14,29 » » » *svagt* begåvad.
» » » » 6 (85,71 » » » *sinnesslöa*.

Gossarnas fördelning på de olika hantverk, i vilka undervisning vid skolan meddelats, har varit följande:

i skrädderi hava övats 18;
i skomakeri » » 19;
i snickeri » » 16.

Av övriga gossar hava 17 sysselsatts med kindergarten-arbete och 3 varit befriade från deltagande i den praktiska undervisningen.

Av flickorna hava 48 erhållit undervisning i linne- och klädsömnad, strumpstickning, vävning, lagning av kläder m. m., 3 deltagit i kindergarten och 3 varit befriade från deltagande i den praktiska undervisningen.

3. Lärarepersonalen och dess på läsordningen upptagna veckotjänstgöring.

L. J. E. JUNGNER, fil. kand., skolans föreståndare, rektor vid dövstumlärareseminariet, har undervisat i kristendom i *sjunde talklassen* avd. A 3 tr., avd. B 3 tr., lett provårs-elevernas praktiska övningar 3 tr.; summa 9 tr. Dessutom undervisat i dövstumlärareseminariet i teoretiska ämnen 2 tr. och som ledare av provktioner från början av november 6 lektioner à 30 minuter vardera.

H. HELLMER, ordinarie lärare, har undervisat i *femte talklassen*, avd. B, i modersmålet 16 tr., i biblisk historia 4 tr., i räkning 4 tr., i naturlära 2 tr. samt i geografi 2 tr.; summa 28 tr. Andaktsstunder i femte klassen var tredje sönd- och helgdag $\frac{1}{2}$ t. Dessutom gemensamma andaktsstunder på sönd- och helgdagar med lärjungarna i de två översta talklasserna $\frac{3}{4}$ t. samt undervisat i dövstumlärareseminariet 2 tr.

E. HANSON, ordinarie lärare, har undervisat i *tredje teckenklassen*, i modersmålet 22 tr., i räkning 4 tr., biträtt under höstterminen i *tredje teckenklassen* och under vårterminen i *första talklassen* avd. C 2 tr., summa 28 tr. Dessutom hållit gemensamma andaktsstunder på sönd- och helgdagar med skrivklassen och högsta teckenklassen $\frac{3}{4}$ t. samt undervisat i dövstumlärareseminariet 1 t.

J. NILSSON, ordinarie lärare, har undervisat i *sjunde skrivklassen* och *femte teckenklassen* i modersmålet 16 tr., i biblisk

historia 4 tr., i räkning 4 tr., i naturlära 2 tr., i geografi 2 tr.; summa 28 tr. Andaktsstunder i de båda nämnda klasserna var tredje sönd- och helgdag $\frac{1}{2}$ t.

ROB. LÖVGREN, ordinarie lärare, har undervisat i *sjunde talklassen*, avd. B, i modersmålet 12 tr., i biblisk historia 3 tr., i räkning 4 tr., i naturlära 2 tr., i svensk historia 2 tr.; i *tredje talklassen*, avd. B, i modersmålet 3 tr.; i *femte talklassen*, avd. B, tillsammans med *femte talklassen*, avd. C, i ritning 2 tr.; summa 28 tr. Dessutom haft gymnastikövningar med de mindre eleverna 4 lektioner à 40 minuter vardera.

J. JOHNSON, ordinarie lärare, har undervisat i *sjunde talklassen*, avd. C, i modersmålet 12 tr., i kristendom 6 tr., i räkning 4 tr., i naturlära 2 tr., i geografi 2 tr. och i svensk historia 2 tr.; summa 28 tr. Andaktsstunder i sjunde talklassen var tredje sönd- och helgdag $\frac{1}{2}$ t.

N. BERGSTRÖM, tillförordnad lärare, har t. o. m. den 15 november undervisat i *sjunde talklassen*, avd. A, i modersmålet 6 tr., i biblisk historia 3 tr., i *tredje talklassen*, avd. B, i modersmålet 3 tr.; samt fr. o. m. den 15 november i *sjunde talklassen*, avd. A, i modersmålet 12 tr., i biblisk historia 3 tr., i räkning 4 tr., i naturlära 2 tr., i *tredje talklassen*, avd. B, i biblisk åskådning 3 tr., i *tredje talklassen*, avd. C, i artikulation 2 tr. samt i *skriv- och teckenklasserna*, i ritning 2 tr.; summa till den 15 november 12 tr., därefter 28 tr. Andaktsstunder i sjunde talklassen var tredje sönd- och helgdag $\frac{1}{2}$ t.

E. NYLANDER, tillförordnad lärare, har undervisat i *femte talklassen*, avd. A, i modersmålet 16 tr., i biblisk historia 4 tr., i räkning 4 tr., i naturlära 2 tr. samt i geografi 2 tr.; summa 28 tr. Andaktsstunder i femte klassen var tredje sönd- och helgdag $\frac{1}{2}$ t.

SIGNE NYSTRÖM, ordinarie lärarinna, har undervisat i *femte talklassen*, avd. C, i modersmålet 16 tr., i biblisk historia 4 tr., i räkning 4 tr., i naturlära 2 tr. och i geografi 2 tr.;

summa 28 t.r. Andaktsstunder i femte talklasserna var tredje sön- och helgdag $\frac{1}{2}$ t.

SIGRID ERIKSON, ordinarie lärarinna, har varit tjänstledig för sjukdom; avled den 21 april.

GULLI HELLMER, ordinarie lärarinna, har varit tjänstledig för sjukdom; pensionerad den 1 februari.

BEDA NILSSON, ordinarie lärarinna, har undervisat i *intagningsklassen*, avd. C, under höstterminen i modersmålet 20 t.r, i räkning 4 t.r; under vårterminen i modersmålet 24 t.r, i räkning 4 t.r; summa under höstterminen 24, under vårterminen 28 t.r.

FEBE BRIEM, ordinarie lärarinna, har undervisat i *tredje talklassen*, avd. A, i modersmålet 20 t.r, i biblisk historia 4 t.r, i räkning 4 t.r; summa 28 t.r. Dessutom undervisat i dövstumlärareseminariet inalles 30 t.r.

INGEBORG KLEFBOM, under höstterminen tillförordnad, fr. 1 januari ordinarie lärarinna, har undervisat i *intagningsklassen*, avd. A, i modersmålet under höstterminen 20 t.r, under vårterminen 24 t.r, i ritning i *sjunde talklassen*, avd. A och B, 2 t.r, samt i *sjunde talklassen*, avd. C, tillsammans med *femte talklassen*, avd. A, 2 t.r; summa under höstterminen 24 t.r, under vårterminen 28 t.r.

CARIN LAGERBERG, tillförordnad lärarinna, har undervisat i *intagningsklassen*, avd. B, i modersmålet under höstterminen 18 t.r, under vårterminen 22 t.r, i räkning 4 t.r; i *tredje talklassen*, avd. C, i modersmålet 2 t.r; summa under höstterminen 24 t.r, under vårterminen 28 t.r.

KARL BERGVALL, provårselev, har t. o. m. den 15 nov. undervisat i *sjunde talklassen*, avd. A, i modersmålet 5 t.r, i räkning 4 t.r, i naturlära 2 t.r; hela läsåret i geografi 2 t.r; fr. o. m. den 15 nov. i *tredje talklassen*, avd. C, i räkning 4 t.r; hela läsåret i *första talklassen*, avd. A, i räkning 4 t.r; samt under vårterminen en enskild elev i modersmålet 5 t.r. Andaktsstunder i *skrivklassen* var tredje sön- och helgdag $\frac{1}{2}$ t.

RUT BRINKMAN, provårselev, har undervisat i *tredje talklassen*, avd. C, i modersmålet höstterminen 20 t.r, vårterminen 17 t.r; i biblisk åskådning vårterminen 3 t.r; under tiden den 16 aug.—15 nov. i räkning 4 t.r, i ritning 2 t.r samt hela läsåret i *sjunde talklassen*, avd. B, i geografi 2 t.r. Andaktsstunder i *sjunde skrivklassen* och *femte teckenklassen* var tredje sön- och helgdag $\frac{1}{2}$ t.

SVEA SCHYBERG, provårselev, har undervisat i *tredje talklassen*, avd. B, i modersmålet 14 t.r (t. o. m. 15 nov. 16 t.r), i räkning 4 t.r, i *tredje talklassen*, avd. A och B, i ritning 2 t.r, i *sjunde talklassen*, avd. A, i svensk historia 2 t.r.

Tjänstledig för sjukdom 5—29 mars.

HELGE JOHNSSON, seminarieelev, har undervisat i *tredje talklassen*, avd. A, i välskrivning 2 t.r; under vårterminen en enskild lärjunge 6 t.r.

HANS LUNDELL, seminarieelev, har undervisat i *tredje talklassen*, avd. B, i välskrivning 2 t.r; från den 14 oktober till höstterminens slut en enskild lärjunge 5 t.r; under vårterminen en enskild lärjunge 1 t.e.

PER MADSEN, seminarieelev, har undervisat i *tredje talklassen*, avd. C, i välskrivning 2 t.r.

GUNNAR SUNDVALL, seminarieelev, har undervisat i *intagningsklassen*, avd. A, i välskrivning 2 t.r.

Seminarieeleverna Madsén och Sundvall ha vikarierat för lärarinnan Nilsson 5—18 sept.; eleverna Johnsson och Lundell för fröken Schyberg den 4—26 mars.

CARIN TESDORFF, seminarieelev, har undervisat i *intagningsklassen*, avd. B, i välskrivning under höstterminen 2 t.r, under vårterminen 4 t.r.

EBBA ÖSTERLUND, seminarieelev, har undervisat i välskrivning i *teckenklassen* 2 t.r, i *intagningsklassen*, avd. C, under vårterminen 2 t.r.

RUT LINDELL, gymnastikdirektör, har varit ledare av de äldre lärjungarnas gymnastikövningar, gossar och flickor var för sig, 8 lektioner å 40 minuter vardera.

O. MODIGH, lärare i snickeri.

K. A. V. LÖWGREN, lärare i skrädderi.

G. A. SANDELL, lärare i skomakeri.

Lärarna i snickeri, skrädderi och skomakeri hava handlett gossarna i yrkesarbete 10 tr i veckan. I övrigt hava de arbetat för skolans behov.

ANNA LINDVALL, arbetsförestånderska.

VIKTORIA HULTKVIST, handarbetslärarinna.

Arbetsförestånderskan och handarbetslärarinnan hava handlett de större flickorna i handarbete 10 tr i veckan och i övrigt arbetat för skolans behov.

MÄRTA JULINDER, skolköks- och kindergartenslärarinna, har undervisat de större flickorna i matlagning och tvätt omkring 12 tr i veckan och intagningsklassens lärjungar i kindergartensarbete 8 tr i veckan samt i övrigt arbetat för skolans behov.

ELSA HULTQVIST, tillsynshavande, har undervisat intagningsklassens lärjungar i kindergartensarbete 2 tr i veckan.

4. Lärokurserna.

A. I intagningsklassen.

Avdelningen A.

Lärare: INGEBORG KLEFBOM, K. BERGVALL, G. SUNDVALL.

Tal-, avläse- och åskådningsövningar (Klefbom höstterminen 20 tr, vårterminen 24 tr): Samtliga språkljud inlärd samt de ord, som förekomma på Kochs bildserie 1—12; några verb

och adjektiv samt pronomina jag, du och vi; små satsbildningar med anledning av vad som förekommit i klassen; ett förnamn på varje barn i klassen; räkneorden t. o. m. 20. Avläse- och skrivövningar.

Räkning (Bergvall 4 tr): Addition och subtraktion inom talområdet 1—20.

Välskrivning (vårterminen Sundvall 2 tr).

Avdelningen B.

Lärare: CARIN LAGERBERG, CARIN TESDORPF.

Tal-, avläse- och åskådningsövningar (Lagerberg höstterminen 18 tr, vårterminen 22 tr): Samtliga språkljud inlärd samt de ord och uttryck, som förekomma på Kyhlbergs bilderark och i Annie Kochs bildserie 1—11; några adjektiv och räkneord; pronomina jag, du och vi samt några verb i infinitiv, presens, futurum och imperativ; enkla satser med för barnen aktuellt innehåll samt ett förnamn på varje barn i klassen. Avläse- och skrivövningar hava företagits även med andra ord och meningar än de, som artikulerats.

Räkning (Lagerberg 4 tr): Sifferexempel i addition och subtraktion inom talområdet 1—20.

Välskrivning (Tesdorpf vårterminen 2 tr).

Avdelningen C.

Lärare: BEDA NILSSON, EBBA ÖSTERLUND.

Modersmålet (Nilsson höstterminen 20 tr, vårterminen 24 tr): Samtliga språkljud inlärd samt de ord, som förekomma på Kochs bilderark 1—8, några pronomen och räkneord samt förnamnen på barnen i klassen samt några enkla satsbildningar.

Räkning (Nilsson 4 tr): Sifferexempel i addition och subtraktion inom talområdet 1—10.

Välskrivning (Österlund 2 tr).

Tredje klassen.

Avdelningen A.

Lärare: FEBE BRIEM, SVEA SCHYBERG, HELGE JOHNSON.

Modersmålet (Briem 20 tr): Fri språkundervisning i anslutning till vad barnen upplevat. Som repetition och övning har använts Hagströms Lärkurs, första och andra delen. Läsning av 25 små berättelser ur Sven Fridén, Läsning för dövstumma barn, första häftet; Elsa Beskow, Den lilla gumman och Pelles nya kläder; Kruse och Löwenhielm, Vår första läsebok, till sidan 37; J. Johnsson, Rulle, till sidan 20. Uppsatsskrivning, dagboksanteckningar och brevskrivning.

Biblisk historia (Briem 4 tr): Biblisk åskådning över ett 10-tal bibliska bilder, vilka inklistrats i särskilda böcker, varunder text skrivits. Biblisk historia för dövstumskolan av J. Blomkvist, andra upplagan, Gamla testamentet, Urtiden och Patriarkernas tid.

Räkning (Briem 4 tr): Sifferexempel i addition och subtraktion inom talområdet 1—1000. Multiplikationstabellen. Malmundhs Räknebok för dövstumskolan, första delen, fullständig genomgången; huvudräkning.

Ritning (Schyberg 2 tr): Huvudsakligen kolteckning efter ritade förebilder.

Välskrivning (Johnsson 2 tr).

Avdelningen B.

Lärare: SVEA SCHYBERG, R. LÖVGREN, NILS BERGSTRÖM, KARL BERGVALL, HANS LUNDELL.

Modersmålet (Schyberg 14 tr, Lövgren 3 tr, Bergvall 2 tr, Bergström ht. 3 tr): Språkformsundervisning och en del läsestycken med ledning av Hagströms lärobok, första och andra

delen; 27 stycken ur Fridéns Läsning för dövstumma barn; fria samtal och dagboksanteckningar i anslutning till vad barnen upplevat; brevskrivning.

Biblisk åskådning (Bergström vårterminen 3 tr): Samtal över nio bibliska planscher. Bilderna jämte i anslutning till dem skrivna berättelser ha införts i särskilda böcker.

Räkning (Schyberg 4 tr): Malmundhs lärobok, första delen, ex. 112—312; penningräkning; sifferexempel.

Välskrivning (Lundell 2 tr).

Ritning (Schyberg 2 tr): Huvudsakligen kolteckning efter ritade förebilder.

Avdelningen C.

Lärare: RUT BRINKMAN, K. BERGVALL, CARIN LAGERBERG, P. MADSÉN och N. BERGSTRÖM.

Modersmålet (Lagerberg 2 tr, Brinkman höstterminen 20 tr, vårterminen 17 tr): Språkformsundervisning med ledning av Hagströms Lärkurs i modersmålet för dövstumma, första och andra delen. Läsestycken dels ur nämnda lärobok, första delen, dels skrivna i anslutning till vad barnen upplevat; brevskrivning.

Biblisk åskådning (Brinkman vårterminen 3 tr): 10 planscher, framställande händelser ur Jesu liv, ha behandlats.

Räkning (Brinkman 16 aug.—15 nov., Bergvall från 15 nov. 4 tr): L. Malmundhs Lärkurs i räkning för dövstumskolan, första delen, ex. 90—312; sifferexempel i addition och subtraktion inom talområdet 1—1000; multiplikation, tab. 1—6.

Ritning (Bergström 2 tr): Kolteckning.

Välskrivning (Madsén 2 tr).

Femte klassen.

Afdelningen A.

Lärare: E. NYLANDER, INGEBORG KLEFBOM.

Modersmålet (Nylander 16 tr): Första läseboken av J. Ambrosius t. o. m. stycket 78, dagboksanteckningar, samtalt samt uppsats- och brevskrivning.

Biblisk historia (Nylander 4 tr): Ett urval berättelser ur Gamla och Nya testamentet efter Biblisk historia för dövstumskolan av J. Blomkvist.

Räkning (Nylander 4 tr): Malmundhs räknebok för dövstumskolan, andra delen, ex. 1—418.

Naturlära (Nylander 2 tr): Däggdjur, fåglar, kräldjur, groddjur och fiskar efter skriven lärobok.

Geografi (Nylander 2 tr): Manilla, Djurgården, Stockholm, Stockholms omgivningar och Sveriges landskap efter skriven lärobok samt Svealand efter Lärobok i geografi för dövstumskolan av M. P. Madsén.

Ritning (Klefbom 2 tr): Profiliritning, pensel- och blyerts-teckning.

Afdelningen B.

Lärare: H. HELLMER och R. LÖVGREN.

Modersmålet (Hellmer 16 tr): I Första läseboken av Johan Ambrosius styckena 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 19, 21, 24, 26, 30, 31, 33, 35, 37, 39, 46, 48, 50, 51, 56, 57, 65, 66, 72, 78, 79, 82, 91 och 94. — Dagboksanteckningar, fria samtalt och brevskrivning.

Biblisk historia (Hellmer 4 tr): I Biblisk historia för dövstumskolan av J. Blomkvist, andra upplagan, Nya testamentet, berättelserna 2, 4, 8, 10, 18, 21, 25, 30, 33, 35, 41, 47, 50, 51 och 58.

Räkning (Hellmer 4 tr): I Malmundhs Lärokurs i räkning för dövstumskolan, första delen, ex. 266—610, delvis repetition, samt i andra delen ex. t. o. m. 159; huvudräkning.

Naturlära (Hellmer 2 tr): Däggdjuren efter skriven lärobok.

Geografi (Hellmer 2 tr): Geografiska begrepp samt Stockholm, Uppland, Södermanland, Västmanland, Östergötland och Gotland efter skriven lärobok.

Ritning (Lövgren 2 tr): Profiliritning och penselteckning.

Afdelningen C.

Lärare: SIGNE NYSTRÖM och ROBERT LÖVGREN.

Modersmålet (Nyström 16 tr): Dagboksstycken över vad barnen upplevat; omkring 30 sidor i Vår första läsebok av Anna Kruse och Laura Löwenhielm; en del språkformer. Samtalsövningar, dagboks- och brevskrivning samt diktamensskrivning.

Biblisk historia (Nyström 4 tr): Bibliska berättelser av J. Östberg, sjunde upplagan, samt fem berättelser ur Gamla testamentet efter skriven lärobok.

Räkning (Nyström 4 tr): Malmundhs Lärokurs i räkning för dövstumskolan från ex. 454 i första delen till och med ex. 92 i andra delen.

Naturlära (Nyström 2 tr): Däggdjur och fåglar efter skriven lärobok.

Geografi (Nyström 2 tr): Manilla, Djurgården, Stockholm och Svealands landskap efter skriven lärobok.

Ritning (Lövgren 2 tr): Profiliritning och penselteckning.

Sjunde klassen.

Avdelningen A.

Lärare: E. JUNGNER, N. BERGSTRÖM, K. BERGVALL, INGEBORG KLEFBOM och SVEA SCHYBERG.

Modersmålet (Bergström, Bergvall 12 tr): I Andra Läseboken av Johan Ambrosius styckena 6, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 22, 26, 27, 29, 31, 32, 37, 40, 41, 42, 60, 61, 98 och 99. Fria samtal, dagboksanteckningar, uppsats- och brevskrivning.

Kristendom: (Jungner 3 tr, Bergström 3 tr): I Biblisk historia för dövtumskolan av J. Blomkvist, andra upplagan, Nya testamentet t. o. m. Jesu himmelfärd. Första och andra huvudstyckena i J. Östbergs bearbetning av Luthers lilla Katekes; några psalmverser.

Räkning (Bergström, Bergvall 4 tr): Malmlundhs Lärokurs i räkning, tredje delen, ex. fr. o. m. 311 t. o. m. 705.

Naturlära (Bergström, Bergvall 2 tr): Människokroppen, varvid följts dels Berg och Lindén, Naturlära för folkskolan nr 3, dels skriven lärobok.

Geografi (Bergvall 2 tr): Europa efter M. P. Madséns Lärobok i geografi för dövtumskolan.

Svensk historia (Schyberg 2 tr): Reformationstiden och storhetstiden efter Bergqvist och Linnérs Lärobok i Sveriges historia.

Ritning (Klefbom 2 tr): Profil- och perspektivritning; mönsterritning.

Avdelningen B.

Lärare: E. JUNGNER, ROB. LÖVGREN, INGEBORG KLEFBOM och RUT BRINKMAN.

Modersmålet (Lövgren 12 tr): Lärobok för dövtumskolan av H. Hellmer, andra delen, berättelserna fr. o. m. Gåtor;

Andra läseboken av Johan Ambrosius, berättelserna t. o. m. Den glada lärkan. — Självständiga dagboksanteckningar, uppsatsskrivning och brevskrivning.

Kristendom (Jungner 3 tr, Lövgren 3 tr): Repetition av de icke förstreckade berättelserna samt ett urval förstreckade i Biblisk historia av J. Blomkvist. Första och andra huvudstyckena i J. Östbergs bearbetning av Luthers lilla Katekes; några psalmverser.

Räkning (Lövgren 4 tr): Ex. 187—525 i Malmlundhs Räknebok för dövtumskolan, tredje delen.

Naturlära (Lövgren 2 tr): Människokroppen efter Berg och Lindéns Naturlära nr 3.

Geografi (Brinkman 2 tr): Norrland och Europa efter P. M. Madséns Lärobok i geografi för dövtumskolan.

Svensk Historia (Lövgren 2 tr): Reformationstiden och storhetstiden efter Bergqvist och Linnérs lärobok.

Ritning (Klefbom 2 tr): Profil- och perspektivritning; mönsterritning.

Avdelningen C.

Lärare: J. JOHNSON, INGEBORG KLEFBOM.

Modersmålet (Johnsson 12 tr): 85 sidor i Johan Ambrosius, Första läseboken, och J. Johnsson, Rulle, kursivt läst; skrivna redogörelser för vad barnen upplevat samt dagboksanteckningar, brev- och uppsatsskrivning.

Kristendom (Johnsson 6 tr): Gamla och Nya testamentet efter skriven lärobok samt första huvudstycket och första och andra artikeln i J. Östbergs Katekes för dövtumma.

Räkning (Johnsson 4 tr): Addition, subtraktion och multiplikation samt inledning till division med ledning av L. Malmlundhs Lärokurs i räkning, andra delen.

Naturlära (Johnsson 2 tr): Valda typdjur samt däggdjuren med ledning av Berg och Lindéns Lärobok i naturkunnighet nr 3.

Geografi (Johnsson 2 tr): Skandinavien efter skriven lärobok.

Svensk historia (Johnsson 2 tr): Från och med Gustav II Adolf till och med Gustav III efter skriven lärobok.

Ritning (Klefbom 2 tr): Profil- och blyertsteckning.

C. Å skrivlinjen.

Sjunde klassen.

Lärare: J. NILSSON, N. BERGSTRÖM.

Modersmålet (Nilsson 16 tr): I Hellmers Läsebok för dövstumskolan, andra delen, 25 läsestycken; Puttes äventyr i blåbärsskogen av J. Bergqvist; dagboksanteckningar, fria språkövningar, brevskrivning.

Kristendom (Nilsson 4 tr): Bibliska berättelser för dövstumskolan av J. Östberg, Gamla och Nya testamentet.

Räkning (Nilsson 4 tr): Benämnda och obenämnda exempel inom addition, subtraktion och multiplikation inom obegränsat talområde. — Metersystemet.

Naturlära (Nilsson 2 tr): Däggdjuren och fåglarna efter Berg och Lindéns lärobok nr 3.

Geografi (Nilsson 2 tr): Manilla med omgivningar, Djurgården, Stockholm, Svealand och Götaland efter skriven lärobok.

Ritning (Bergström 2 tr): Profilteckning.

D. Å teckenlinjen.

Femte klassen.

Lärare: J. NILSSON, N. BERGSTRÖM, EBBA ÖSTERLUND.

Modersmålet (Nilsson 20 tr): I Hagströms Lärokurs i modersmålet för dövstamma, andra delen, ha genomgått språkformerna 7—18 samt motsvarande läsestycken. Brevskrivning.

Biblisk historia (Nilsson 4 tr): Bibliska berättelser för dövstumskolan av J. Östberg, Gamla och Nya testamentet.

Räkning (Nilsson 4 tr): Sifferexempel i addition och subtraktion inom talområdet 1—100.

Välskrivning (Österlund 2 tr).

Ritning (Bergström 2 tr) Profilteckning.

Tredje klassen.

Lärare: E. HANSON, N. BERGSTRÖM, EBBA ÖSTERLUND.

Modersmålet (Hanson 22 tr): I Lärokurs i modersmålet för dövstamma av A. J. Hagström, första delen, de fem första språkformerna och de fyra första läsestyckena. Fri språkundervisning i anslutning till vad barnen upplevat i och utom skolan. Det behandlade har av eleverna inskrivits i böcker och sedan avskrivits under läxläsningstiden. — Brevskrivning.

Räkning (Hanson 4 tr): I L. Malmundhs Lärobok i räkning för dövstumskolan, första delen, ex. 1—71.

Välskrivning (Österlund 2 tr).

Ritning (Bergström 2 tr): Kolteckning.

5. Lärjungarnas flit och uppförande.

Lärjungarna hava under året visat god flit och i allmänhet iakttagit ett mycket gott uppförande.

6. Skol- och undervisningsmaterielen

har under året något utökats genom inköp av kartor och ett akvarium. För seminariets räkning har inköpts ett par modeller.

För förevisningarna med skolans biografapparat har liksom föregående år film till ett 20-tal föreställningar lånats från A.-B. Svensk Filmindustris avd. för skolfilm.

7. Seminariet för bildande av lärare och lärarinnor för dövstumundervisningen.

Till sex lediga elevplatser vid seminariet hade 29 sökande anmält sig. Av dessa intogs:

Karl Helge Johnsson, utexaminerad från folkskoleseminariet i Växjö,

Hans Gerhard Lundell, utexaminerad från folkskoleseminariet i Lund,

Per Olof Helge Madsén, utexaminerad från folkskoleseminariet i Växjö,

Nils Gunnar Gösta Sundvall, utexaminerad från seminariet i Härnösand,

Carin Tesdorpf, utexaminerad från Anna Sandströms Högre Lärarinneseminarium i Stockholm och

Ebba Österlund, utexaminerad från folkskoleseminariet i Skara.

Lärare vid seminariet ha varit rektor, lärarna vid Manilla dövstumskola H. Hellmer och E. Hanson samt lärarinnan vid samma skola Febe Briem, vilka sistnämnda trenne blivit av styrelsen för första dövstumskoldistriktet förordnade till biträdande lärare vid seminariet under läsåret.

Teoretisk undervisning har i de läroämnen, som äro föreskrivna i § 39 av Lag angående dövstumundervisningen, meddelats fem till sex dagar i veckan under tiden kl. 2.30—3.15 e. m.; och har denna undervisning varit så fördelad mellan lärarna, att läraren

Hellmer undervisat varje måndag och torsdag uti de under nämnda § under a, b och c upptagna ämnena, läraren Hanson varje onsdag i det under d upptagna ämnet, lärarinnan Briem vissa lördagar i en del av det under e upptagna ämnet, nämligen i talteknik, samt rektor varje tisdag och fredag i övrigt i det under e samt i de under f, g och h upptagna ämnena.

Seminariets elever ha under höstterminen åhört omkring 20 föreläsningar vid hjälpkursen å folkskoleseminariet i Stockholm, hållna av doktorn Alice Hellström.

Föreskrivna provlektioner hava hållits under rektors ledning från och med november månad till läsårets slut varje måndag, onsdag och fredag kl. 4.30—5.30 e. m.

För övrigt hava seminarieeleverna åhört undervisningen i de särskilda klasserna vid Manilla dövstumskola, varvid de för att inhämta allsidig kännedom om det praktiska handläggandet av undervisningen varje vecka fått göra ombyte av klass, börjande med de lägsta och fortsättande i ordning uppåt. I den mån det för deras utbildning varit lämpligt och för skolan erforderligt hava de själva deltagit i undervisningen.

Över gjorda iakttagelser hava seminarieeleverna till rektor avlämnat skriftlig redogörelse. Dessutom hava de författat föreskrivna uppsatser över ämnen rörande dövstumundervisningens teoretiska delar, vilka uppsatser granskats av läraren Hellmer samt refererat artiklar ur utländska fakttidskrifter.

Varje seminarieelev har såsom stipendium fått uppbära ett belopp av 727 kronor samt haft fri möblerad bostad med värme på skolan.

Med Karl Gunnar Bergvall, Folke Rudolf Hörberg, Erik Folke Ludvig Söderling, Rut Brinkman och Rut Svea Elisabet Schyberg, vilka under läsåret 1928—1929 genomgått seminariet och under läsåret 1929—1930 föreskriven provårskurs, Bergvall, Brinkman och Schyberg vid Manilla, Hörberg vid dövstumskolan i Lund och Söderling vid dövstumskolan i Gävle, hölls avgångsexamen den 26—28 maj. Den förstnämnda dagen skrevo eleverna uppsatser över ett till dövstumundervisningen hörande ämne, de båda följande dagarna avlades examen

först i den teoretiska kursen och därefter genom praktiska undervisningsprov.

Att närvara vid avgångsexamen hade Chefen för Kungl. Ecclesiastikdepartementet förordnat Doktorn Martha P:son-Henning, Uppsala, och Undervisningsrådet Vilhelm Björck.

8. Hälso- och sjukvård.

Från och med år 1930 äro vid Manilla dövstumskola jämte skolläkaren och tandläkaren anställda specialläkare för övertäckandet och vården av lärjungarnas ögon och öron, nämligen doktorerna Gerda Uddgren och Arvid Heggström.

Rörande det allmänna hälsotillståndet meddelar *skolläkaren* följande:

»Under höstterminen 1929 gick inom skolan en influensaepidemi med 83 fall.

Efter jullovet anlände en elev med svalgdifferi och isolerades omedelbart, men två nya fall uppträdde.

Tre fall av scharlakansfeber inträffade vid vårterminens början och 4 fall av vattenkoppor i slutet av vårterminen. Alla dessa fall av epidemiska sjukdomar voro godartade.

Hälsotillståndet bland skolans personal har varit gott.

Av Rektors uppgifter om sjuk tjänstledighet för skolans lärare framgår att hälsotillståndet även där varit gott.

Sammanställning av sjukdomsfallen bland skolans elever under läsåret.

Scharlakansfeber (Epidemisjukhus).....	3 fall
Difteri (Epidemisjukhus).....	3 »
Influensa.....	142 »
Vattenkoppor.....	4 »
Akut lunginflammation.....	1 »
Lungsäcksinflammation.....	2 »
Akut inflammation i mandlarna och svalget.....	4 »
Förstoring av halsmandlarna (operation).....	1 »
Akut mag- och tarminflammation.....	2 »
Benbrott.....	1 »
Sår å fot.....	1 »

Under läsåret har lärarinnan Fröken Sigrid Erikson avlidit av kronisk ledgångs- och hjärtsjukdom.

Inom skolan förefintliga hygieniska anordningar hava varit tillfredsställande.

Manilla dövstumskola den 19 maj 1930.

O. D. BARR.»

Ögonspecialisten meddelar:

»Under vårterminen 1930 har ögonundersökning gjorts å Manilla dövstumskolas samtliga 126 elever.

I 32 fall har astigmatism och i 4 fall myopi förefunnits. Hornhinnefläckar ha förekommit i 3 fall, chorioiditis (gamla) i 4, synnervsförändringar i 5 och nystagnus i 1 fall. — Strobismus, mer eller mindre uttalad, i 21 fall. — Glasögon ha föreskrivits i lämpliga fall och chorioiditer behandlats, likaså strabism. Undersökningarna fortgå.

Stockholm den 17 maj 1930.

GERDA UDDGREN.»

Öronspecialisten lämnar följande rapport för sin verksamhet som öron-näs-halsläkare vid Manilla dövstumskola under vårterminen 1930.

»Av skolans lärjungar ha undersökts ungefär tredjedelen (38 barn), nämligen de nyinskrivna och de, som enligt skolläkarens undersökning ha öronflytning. De barn, som vid denna undersökning befunnits vara i behof därav, ha ställts under fortsatt kontroll.

Den sålunda påbörjade undersökningen är ämnad att omfatta samtliga elever och skall nästkommande termin slutföras och åtföljas av en redogörelse för de olika sjukliga förändringar i öron-, näs- och halsorganen, som därvid påträffats.

Några akuta sjukdomsfall på öron-näs-halsgebetet ha under denna termin ej anmälts.

Stockholm den 19 maj 1930.

A. HEGGSTRÖM.»

Tandläkaren meddelar:

»Vid Manilla dövstumskolas poliklinik för tandsjukdomar har arbetet under läsåret 1929—30 bedrivits i likhet med under föregående år. Antalet tills dato utförda behandlingar utgör:

216 tandfyllningar, varav 183 amalgamfyllningar, 31 silikatfyllningar och 2 cementfyllningar; vidare 9 pulpaamputationer, samtliga efter föregående kauterisering, 120 isoleringar samt 33 extraktioner, varav 27 mjölkuttagningar och 6 uttagningar av permanenta tänder, dessa senare under lokalbedövning.

En elev har å Tandläkareinstitutets protésavdelning erhållit 2 st. stifttänder.

Manilla den 20 maj 1930.

G. WESTERSTÄHL.

9. Fastigheten.

Till förbättring av belysningen i alla lärosalar samt i gossarnas dagrum ha de gamla lamporna utbytts mot s. k. Viktorialampor, en i varje lärosal, två i ritsalen och fyra i dagrummet.

I vedboden bakom stora byggnaden har inretts garage med plats för fyra bilar. — En rensbrunn har nedsatts å bakgården nära västra flygeln.

10. Besök vid skolan.

Skolan har under tiden 8—15 maj haft besök av läraren vid dövstumskolan i Åbo Santeri Seppälä med fru.

Vidare har skolan besökts av eleverna vid Socialpolitiska och kommunala institutet samt av deltagare i Svenska fattigvårdsförbundets kurser m. fl.

11. Scoutrörelsen.

Under vårterminen har bildats en scoutavdelning bland gossarna vid skolan. Ledare hava varit sekreteraren för Sveriges scoutförbund herr John Ericson och »flockchefen» fröken Elsa Fondelius med biträde av lärarna vid skolan N. Bergström och E. Nylander.

Scoutinvigning verkställdes i Manilla kyrka efter gudstjänsten den 4 maj av Sveriges scoutchef major Ebbe Lieberth i närvaro av ledningen för Stockholms scoutkår och många hörande scouter.

12. Användning av donationsmedel.

A) Av f. d. allmänna dövstumminstitutets donationsmedel:

a) Behållna avkastningen av *Vilhelm Davidssons understödsfond*, tillsammans 57 kronor 14 öre, tilldelades vid årsavslutningen avgångseleven Karl Johansson.

b) *J. Godlunds stipendium* tilldelades den 16 november 1929 eleven Aina Margareta Eriksson. Beloppet är för henne insatt i postsparbanken å motboken nr 124,061, ser. L., och kommer denna postsparbanksbok att överlämnas till henne vid hennes avgång från skolan år 1931.

c) De under år 1929 till skolan influtna räntemedlen å *J. L. Werners fond* (60 kr.) och *A. D. Gyllenborgs fond* (746 kr. 72 öre), hava använts till bekostande av elevers och deras vårdares resor under sommar- och julferierna.

d) Av skolans andel i räntemedel ur *Johan Hofgrens fond*, tillhoppa 174 kr. 80 öre, har ett belopp av 65 kr. utdelats till premier åt följande fem elever för ådagalagd flit och skicklighet i slöjd och hantverk med ett belopp av 13 kr. åt vardera, nämligen Karl Johansson, Adolf Engström, Elna Karlsson, Sonja Lagesson och Olof Holmberg.

e) Av de till s. k. *fri disposition stående donationsmedlens* avkastning, 2,670 kr. 10 öre, jämte från år 1928 reserverade medel 1,962 kr. 96 öre tillsammans 4,633 kr. 6 öre, har ett belopp av 1,379 kr. 33 öre använts till bekostande av lärjungarnas resor, varjämte belopp av 415 kr. anslagits till Ny tidning för Sveriges dövstamma, 150 kr. till dövstumföreningen i Stockholm, 250 kr. till Norrköpings och Linköpings dövstumföreningars föreläsningsanstalt, 50 kr. till Eskilstuna dövstumförening, 150 kr. till dövstumföreningen Platen, 100 kr. till Gotlands föreläsningsanstalt för dövstamma samt 200 kr. till Kyrkoblad för dövstamma.

B) Av skolans egna donationsmedel:

a) Av räntan å *August Hoffmans fond*, avsedd att främja avgående elevers fortkomst, utdelades vid avgångsexamen den 12 juni 1929 1,045 kr. 40 öre till följande elever sålunda:

Karl Johansson	kr. 70: —
Gunborg Berglund	» 125: —
Greta Rödin	kr. 90: —
Göte Linder	» 100: —
Gunhild Eriksson	» 110: —
Sven Åkerlund	» 75: —
Åke Bredström	» 80: —
Edit Lindqvist	» 100: —
Elna Karlsson	» 90: —
Nils Fredriksson	» 125: —
Elisabet Borger	» 80: 40

b) Av räntan å *E. Nachmanssons fond* utdelades vid avgångsexamen ett belopp av 855 kr. till följande avgångselever sålunda:

Brita Bruus	kr. 140: —
Henning Brodin	» 125: —
Sonja Lagesson	» 100: —
Anna Karlsson	» 140: —
Knut Åke Persson	» 125: —
Olof Vallin	» 100: —
Adolf Engström	» 125: —

Dessutom har ur denna fond använts till tryckning av konfirmationstal m. m. 132 kr. 62 öre, till film lån 312 kr. 70 öre, till utfärd å ångbåt 150 kr., till ett föredrag om scoutrörelsen 25 kr. och till spårvägsresor 33 kr.

c) Av räntan å *L. E. Lyckes fond* ha 350 kr. använts till resestipendier åt föreståndaren och dövsstumpprästen samt 20 kr. till premier åt Nils Fredriksson och Greta Rödin för nit och intresse för gymnastik.

d) Av avkastningen å *Brita Catarina Lundbergs fond* har ett belopp av 84 kr. 65 öre använts till inköp av sparkbollar och leksaker åt lärjungarna.

e) Av avkastningen av *Amelie Sandbergs fond* har ett belopp av 30 kr. använts till livränta åt en livräntetagare enligt bestämmelserna för fonden samt 420 kr. till stipendier åt följande avgångselever sålunda:

Sally Karlsson	kr. 140: —
Sigrid Eriksson	» 140: —
Nils Olsson	» 140: —

f) Av räntan på *G. M. Enbergs fond* har till stipendier åt avgångselever använts 390 kr. sålunda fördelade:

Greta Karlsson	kr. 140: —
Nils Strid	» 90: —
Märta Eriksson-Raab	» 160: —

g) Av räntan på *Selma Elgs fond* har utdelats 415 kronor till följande avgångselever:

Elof Lindström	kr. 135: —
Gurli Andersson	» 120: —
Maria Wigren	» 160: —

varjämte 300 kronor anslagits till aftonkurser å Dövsstumföreningen i Stockholm och 300 kronor till Svenska föreningen för dövas väl för skolan för döva småbarn i Stockholm.

h) Av räntan på *Troed Nelssons fond* har genom dövsstumpprästen 494 kr. 47 öre utdelats som understöd till äldre dövsstumma inom distriktet.

i) Av räntan på *Gustava Schrays fond* ha 800 kr. utdelats till dövsstumma inom fjärde dövsstumskoldistriktet.

Fondernas ställning den 31 december 1929 framgår av nedanstående utdrag ur skolans räkenskaper.

13. Utdrag ur skolans räkenskaper för år 1929 samt revisionsberättelse.

A. Skolans utgående balansräkning den 31 december 1929.

Debet.

An Balans till år 1930.

Tillgångar och fordringar:

Dövtumprästens räkning: Fordran hos statsverket	kr. 1,000: —
Beklädnads räkning	» 2,395: 75
Bränsle och lyshållnings räkning	» 2,001: 25
Fästighetens räkning (Åbyggnaden vid Övre Manilla)	» 267,400: —
Undervisningsmateriells räkning	» 150: —
Arbetsmateriells räkning	» 175: —
Stallets räkning	» 70: —

Skand. Kreditaktiebolagets giroräkning nr 1:

Kapitalfordran	49,645: —
Räntefordran	3,970: 45
	53,615: 45

Skand. Kreditaktiebolagets giroräkning nr 2:

Kapitalfordran	14,657: 49
Räntefordran	593: 03
	15,250: 52

Skand. Kreditaktiebolagets giroräkning nr 3:

Kapitalfordran	941: 45
Räntefordran	78: 85
	1,020: 30

Donationsvärdehandlingars räkning:

G. Schrays fond (gemensam för samtliga sju dövtumskol-distrikt):

Svenska statens 5 % obligationer av år 1914	8,500: —
---	----------

Transport kr. 8,500: — kr. 343,078: 27

Transport kr. 8,500: — kr. 343,078: 27

Stockholms stads 6 % obligationer av år 1920 10,000: — |

Konungariket Sveriges stads-hypotekskassas 5 % obligationer av år 1928 1,000: — |

Första dövtumskoldistriktets egna fonder:

Västerås stads 4½ % obligationer av år 1907 10,000: — |

Norrköpings stads d:o av år 1909 10,000: — |

Konungariket Sveriges stats-hypotekskassas 5 % obligationer av år 1915 20,000: — |

Konungariket Sveriges stats-hypotekskassas 5 % obligationer av år 1922 5,000: — |

Stockholms stads 6 % obligationer av år 1920 10,000: — |

Svenska statens 4½ % obligationer av år 1927 7,500: — |

Fiskeby Fabriksaktiebolags 5 % obligationer av år 1927 5,000: — |

85,000: —

Räntors räkning:

Räntefordran, 150 dagars ränta å Västerås stads obligationer 187: 50 |

D:o, 120 dagars ränta å Fiskeby Fabriksaktiebolags obligationer 83: 32 |

D:o, 105 dagars ränta å Stockholms stads obligationer 315: — |

Transport kr. 585: 82 kr. 428,078: 27

Transport kr.	585:82	kr. 428,078:27
Räntefordran, 90 dagars ränta å Norrköpings stads obligationer.....	112:50	
D:o, 90 dagars ränta å Ko- nungeriket Sveriges stats- hypotekskassas obligation av år 1922	62:50	
D:o, 60 dagars ränta å Ko- nungeriket Sveriges stats- hypotekskassas obligation av år 1928	8:33	
D:o, 15 dagars ränta å 1914 års statslån.....	17:71	
D:o, 15 dagars ränta å 1927 års statslån.....	14:06	
		800:92

Kr. 428,879:19

Kapitalräkning för posterna i kredit..... » 161,479:19

Kr. 590,358:38

Kredit.

Per Balans till år 1930.

Skulder:

Statsbidragets räkning: Första hälften av stats- bidraget för år 1929	kr. 14,937:50
Stipendiemedels räkning	» 3,630:22
Seminariets räkning	» 1,443:84
Räkning över Qveckfelts fond	» 21:90
D:o över avkastningen av W. Davidssons fond	» 28:57
D:o över avkastningen av Joh. Hofgrens fond	» 112:40
D:o över avkastningen av A. H. Dinanders fond	» 43:80
D:o över Manilla dövestumskolas andel i de till s. h. fri disposition stående fondmedel	» 1,938:73
D:o över August Hoffmans fond	» 10,000:—

Transport kr. 32,156:96

Transport kr.	32,156:96
D:o över Amelie Sandbergs fond	» 3,000:—
D:o över Brita Catarina Lundbergs fond	» 2,000:—
D:o över G. M. Enbergs fond	» 10,000:—
D:o över Lovisa Elisabeth Lyckes fond	» 10,000:—
D:o över Emanuel Nachmanssons fond	» 15,000:—
D:o över Gustava Schrays understödsfond för dövestumma	» 17,694:16
D:o över Selma Elgs fond	» 2,500:—
D:o över apotekaren Wählns gåvomedel	» 5,000:—
D:o över Troed Nelssons fond	» 10,000:—

Donationsräntors räkning:

A. Hoffmans fond	532:54
A. Sandbergs fond	1,984:13
B. C. Lundbergs fond	293:31
G. M. Enbergs fond	2,398:—
L. E. Lyckes fond	1,900:46
E. Nachmanssons fond	1,970:28
G. Schrays fond	992:18
S. Elgs fond	863:19
Wählns fond	3,130:62
T. Nelssons fond	494:47
	» 14,559:18

Utgifters och inkomsters räkning:**Behållning:**

Härav upptaget i staten för år 1930	18,711:69
Odisponerat överskott.....	13,172:28
	» 31,883:97

Kassaräkningen:

Till år 1930 balanserade räkningar	» 7,684:92
	Kr. 161,479:19

Kapitalräkning för posterna i debet

Kr. 590,358:38

B. Revisionsberättelse.

För granskning av styrelsens för första dövstumskoldistriktet räkenskaper och förvaltning för år 1929 hava undertecknade, inom samma distrikt utsedde revisorer, infunnit sig vid Manilla dövstumskola den 12 maj 1930; och få vi, efter att hava granskat skoldistriktets räkenskaper och styrelsens protokoll ävensom värde- och brandförsäkringshandlingarna, avgiva följande

Revisionsberättelse.

Skolans inkomster år 1929:

Behållning:

Häraf upptaget i staten för år 1929 25,272: 89
 » » » » » 1930 18,711: 69 kr. 43,984: 58

Statsbidrag:

för eleverna 29,875: —
 till dövstumprästens arvode 2,000: — » 31,875: —
 Lärarnas hyresavgifter » 11,234: 50
 Räntor » 3,970: 45
 Landstings och städers bidrag » 202,727: 24
 Arbetsmaterieil » 158: 02
 Kr. 293,949: 79

Skolans utgifter år 1929:

Löner och arvoden till lärare:

dövstumprästen 11,164: 02
 övriga utgiftsposter 98,831: 24 kr. 109,995: 26
 Tjänarelöner » 6,184: —
 Hushållet » 41,714: 30
 Beklädnaden » 6,819: 64
 Bränsle och lyshållning » 15,202: 45
 Renhållning » 900: —
 Fastigheten » 10,816: 74
 Vattenavgifter » 1,455: 62

Transport kr. 193,088: 01

Transport kr. 193,088: 01

Inventarier » 5,060: 83
 Undervisningsmaterieil » 1,897: 56
 Lärarbiblioteket » 196: 45
 Sjukvården » 4,525: 91
 Tandvården » 1,133: 79
 Stallet » 612: 96
 Understöd » 7,124: —
 Pensioner » 5,567: —
 Pensionsavgifter » 4,775: 29
 Dyrtdstillägg » 29,162: 45
 Sekreteraren och kamreraren » 3,000: —
 Diverse utgifter » 5,921: 57
 Behållning:

Häraf upptaget i staten för år 1930 18,711: 69

Odisponerat överskott 13,172: 28 » 31,883: 97
 Kr. 293,949: 79

Skolans ställning den 31 december 1929.

Tillgångar:

Åbyggnaden kr. 267,400: —
 Diverse förråd » 4,792: —
 Fordran hos statsverket för dövstumprästen... » 1,000: —
 Fordringar å bankinrättningar samt obligationer » 155,687: 19
 Kr. 428,879: 19

Skulder:

Statsbidraget
 Första hälften för år 1930 kr. 14,937: 50
 Stipendiemedel » 3,630: 22
 Seminariet » 1,443: 84
 Fonder och räntor » 101,898: 74
 Behållning » 31,883: 97
 Till år 1930 balanserade räkningar » 7,684: 92
 Kr. 161,479: 19
 Skolans behållna tillgångar (åbyggnaden) » 267,400: —
 Kr. 428,879: 19

Siffergranskning av räkenskaperna är utan anmärkning verkställd av Aktiebolaget Sveriges Allmänna Revisionsbyrå.

Värde- och brandförsäkringshandlingarna ävensom kassabehållningen till dato äro vederbörligen granskade och hava befunnits utan anmärkning.

Revisorerna hava beslutat anmoda Aktiebolaget Sveriges Allmänna Revisionsbyrå att verkställa siffergranskning av 1930 års räkenskaper.

Skolans ekonomi har varit skött med noggrannhet och omsorg, och räkenskaperna äro vederbörligen verifierade, varför revisorerna vilja tillstyrka, att full ansvarsfrihet beviljas styrelsen för 1929 års förvaltning.

Stockholm den 12 maj 1930.

HUGO TIGERSCHIÖLD,

för Södermanlands län.

A. E. VALLERS,
för Stockholms stad.

GUNNAR BODIN,
för Gotlands län.

GOTTFRID KARLSSON,
för Östergötlands län.

O. H. FRÖDING,
för Norrköpings stad.

ALLAN ANDERSSON,
för Stockholms län.

ADAM HULT,
för Västmanlands län.

Till övervarande av den årsexamen, som kommer att hållas torsdagen den 5 juni kl. 10 f. m., inbjudas härmed vördsamt barnens föräldrar och målsmän samt alla, som hysa intresse för skolan och dess verksamhet.

Manilla den 28 maj 1930.

E. Jungner.

Examensordning

torsdagen den 5 juni 1930.

Tallinjen.

Sjunde klassen, avd. A.

Kl. 10	—10,30 f. m.	Kristendom	<i>Jungner.</i>
»	10,30—10,55	» Naturlära	<i>Bergström.</i>
»	11,5 —11,30	» Modersmålet	
»	11,30—12	» midd. Räkning	

Sjunde klassen, avd. B.

»	10	—10,30 f. m.	Kristendom	<i>Lövgren.</i>
»	10,30—10,55	»	Modersmålet	
»	11,5 —11,30	»	Naturlära	
»	11,30—12	» midd.	Räkning	

Sjunde klassen, avd. C.

»	10	—10,30 f. m.	Kristendom	<i>J. Johnsson.</i>
»	10,30—11,30	»	Modersmålet	
»	11,30—12	» midd.	Räkning	

Femte klassen, avd. A.

»	10	—10,30 f. m.	Kristendom	<i>Nylander.</i>
»	10,30—10,55	»	Modersmålet	
»	11,5 —11,30	»	Räkning	
»	11,30—12	» midd.	Geografi	

Femte klassen, avd. B.

»	10	—10,30 f. m.	Biblisk historia	<i>Hellmer.</i>
»	10,30—10,55	»	Modersmålet	
»	11,5 —11,30	»	Naturlära	
»	11,30—12	» midd.	Räkning	

Femte klassen, avd. C.

»	10	—10,30 f. m.	Biblisk historia	<i>Nyström.</i>
»	10,30—10,55	»	Modersmålet	
»	11,5 —11,30	»	Geografi	
»	11,30—12	» midd.	Räkning	

Tredje klassen, avd. A.

»	10	—10,30 f. m.	Räkning	<i>Briem.</i>
»	10,30—10,55	»	Biblisk historia	
»	11,5 —12	» midd.	Modersmålet	

Tredje klassen, avd. B.

Kl. 10	—10,30 f. m.	Biblisk åskådning	Bergström.
»	10,30—10,55	» Räkning	Schyberg.
»	11,5 —12	» midd. Modersmålet	

Tredje klassen, avd. C.

»	10	—10,30 f. m.	Räkning	Bergevall.
»	»	10,30—10,55	» Biblisk åskådning	Brinkman.
»	»	11,5 —12	» midd. Modersmålet	

Skrivlinjen.

Sjunde klassen.

»	10	—10,30 f. m.	Räkning	J. Nilsson.
»	»	10,30—10,55	» Modersmålet	
»	»	11,5 —11,30	» Geografi	
»	»	11,30—12	» midd. Kristendom	

Teckenlinjen.

Femte klassen.

»	10	—10,55 f. m.	Räkning	J. Nilsson.
»	»	11,5 —12	» midd. Modersmålet	

Tredje klassen.

»	10,30—10,55 f. m.	Räkning	E. Hanson.
»	»	11,5 —12	» midd. Modersmålet

Intagningsklassen.

Avelningen A.

»	10,30—10,55 f. m.	Räkning	Bergvall.
»	11,5 —12	midd. Modersmålet	Klefbom.

Avelningen B.

»	10,30—10,55 f. m.	Räkning	Lagerberg.
»	»	11,5 —12	» midd. Modersmålet

Avelningen C.

»	10,30—11,30 f. m.	Modersmålet	B. Nilsson.
»	»	11,30—12	» midd. Räkning

» 12 midd. Gymnastikuppväring. Därefter avslutning.

Prov å barnens handarbeten äro utställda i gossarnas dagrum.

Redogörelse för dövtumprästens i Första dövtumskol-distriktet verksamhet under året 1 maj 1929—30 april 1930.

Under året ha hållits 135 gudstjänster på följande 45 platser:
I Stockholm 37, varav å Manilla 5, Tysta Skolan 2 och Stockholms Dövtumhem 7;

I Södertälje 4, Lidingö 4, Norrtälje 2, Västerhaninge 2 samt i Ösma, Tumba, Värmdö, Ljusterö och Harg.

I Eskilstuna 5, Nyköping 4, Katrineholm 2, Vingåker 2, Gnesta 2 samt i Strängnäs, Åker, Malmköping och Flen.

I Västerås 4, Köping 3, Kungsör 3, Enköping 3, Sala 2 samt i Kolbäck, Gunnilbo, Väster-Färnebo, Fagersta och Norberg.

I Norrköping 7, Linköping 6, Vadstena 4, Mjölby 3, Motala 2, Tjällmo 2, Finspång 2, Rejmyre 2, Valdemarsvik 2 samt i Arkösund, Åtvidaberg, Godegård och Torpa.

I Visby 6 samt i Klintehamn och Lärbro.

I gudstjänsterna ha deltagit 2,228 personer, vari dock icke inräknats 14 gudstjänster å ovanstående institutioner i Stockholm. I samband med gudstjänst har firats Herrens Heliga Nattvard 28 gånger med 200 kommunikanter. På åtskilliga platser ha samkväm anordnats efter gudstjänsten. — I Stockholm ha en del andaktsstunder på Dövtumföreningen anordnats med föredrag över något bibliskt eller allmänt religiöst ämne, stundom med skiotikonbilder. — Ekonomisk hjälp har genom julinsamling kunnat beredas 55 behövande. — På Dövtumföreningen i Stockholm har jag lett en kurs i medborgarkunskap och har f. ö. deltagit i föreläsnings- och föreningsverksamheten.

Stockholm den 15 maj 1930.

S. G. SVENFORS.

